

FTAMP 14.15.01
DOI 10.56525/JOBO4719

**БОЛАШАҚ АҒЫЛШЫН ТІЛІ
МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ЦИФРЛЫҚ
ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМУДЫҢ
НЕГІЗГІ ФАКТОРЛАРЫ**

ТӨРЕХАН Е., СЕЙДАЛИЕВА Г.О.

¹Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы қ, Қазақстан
E-mail: rembing90@bk.ru

Аңдатпа. Бұл мақалада болашақ ағылшын тілі мұғалімдерінің цифрлық құзыреттілігін дамытуға әсер ететін негізгі факторлар туралы мәселе көтеріледі. Авторлар цифрлық құзыреттілік осы пән мұғалімдерінің кәсіби дайындығында маңызды рөл атқаратынын атап көрсетеді. Ағылшын тілі ең көп таралған және сұранысқа ие шет тілдерінің бірі болғандықтан, оқытушылар өз оқушыларында қарым-қатынас және мәдениетаралық қарым-қатынас дағдыларын дамытудың бірегей мүмкіндігіне ие. Дегенмен, цифрлық орта мен онлайн коммуникациялардың рөлінің артуымен ағылшын тілі мұғалімінің қызметі де өзгереді.

Білім беру процесінің тұтастығын және оның цифрлық дәуірге сәтті бейімделуін қамтамасыз ету үшін болашақ ағылшын тілі мұғалімдерінің цифрлық құзыреттіліктерін мақсатты дамытуға ықпал ететін электрондық білім беру ресурсын құру қажет болады. Мақалада цифрлық технологияларды қолдану тілді оқыту сапасы мен білім беру процесінің тиімділігін қалай арттыра алатынына назар аударылады. Зерттеу барысында студенттерді заманауи цифрлық қоғамға сәтті дайындау үшін ағылшын тілі мұғалімдерінің цифрлық құзыреттілігін дамыту қажеттілігі туралы қорытынды жасалады. Бұл өз кезегінде студенттердің тілдік дағдыларын тиімді меңгеруін қамтамасыз етеді. Осылайша, мақала болашақ ағылшын тілі мұғалімдерінің цифрлық құзыреттілігін қалыптастырудың маңыздылығын терең талдауды ұсынады және қазіргі білім беру контекстінде осы мақсатқа жету әдістерін ұсынады.

Кілт сөздер: цифрлық құзыреттілік, ағылшын тілі, білім беру, электронды ресурс, цифрландыру.

Кіріспе. Қазіргі әлемде цифрлық революция біздің өміріміздің барлық салаларына айтарлықтай өзгерістер әкелсе де білім осы тұрғыда шетте қалып жатқан жоқ. Бұл тұрғыда цифрлық құзыреттілік білім беру мекемелерінде дамыту және нығайтуды қажеттілік негізгі дағдылардың біріне айналды. Бұл дағды оқытушылар мен студенттерге білім беру процестерінде заманауи технологияларды тиімді пайдалануға және болашақ ұрпақты цифрлық дайындауға мүмкіндік береді.

Қазіргі таңда студенттер интернет, әлеуметтік желілер, онлайн-ресурстар және мессенджерлер арқылы ағылшын тілімен белсенді қарым-қатынас жасайды. Мұғалімдер үшін студенттерге грамматика мен лексика негіздерін үйрету ғана емес, сонымен қатар олардың цифрлық сауаттылығын дамыту маңызды, осылайша олар онлайн ортада ағылшын тілін тиімді қолдана алады, сонымен қатар интернеттен тапқан ақпаратты сыни тұрғыдан бағалай алады [1].

Ағылшын тілі мұғалімдерінің цифрлық құзыреттілігі оларға оқытудың инновациялық әдістерін енгізуге, әртүрлі білім беру қосымшалары мен ресурстарын пайдалануға, сондай-ақ онлайн сабақтар мен қашықтықтан оқытуға мүмкіндік береді. Бұл әсіресе қазіргі жағдайда, оқыту пандемия немесе технологияның үздіксіз дамуы сияқты сыртқы факторларға ұшырауы мүмкін.

Болашақ ағылшын тілі мұғалімдерінің дидактикалық тиімділігі көбінесе олардың цифрлық құзыреттілігіне және үнемі өзгеріп отыратын оқу жағдайларына сәтті бейімделу қабілетіне байланысты. Студенттердің цифрлық білім беру ортасында жұмыс істеуге дайын болмауы туралы алаңдаушылық барған сайын өзекті бола түсуде. Осы тұрғыда жаңа дәуірге арналған цифрлық технология курсының мазмұнын қайта анықтау бағдарламалық жасақтаманы пайдалану, ақпаратты желіде іздеу және оның сапасын бағалау сияқты функционалдық дағдыларды үйретумен шектелмейді.

Курстың жаңа мазмұны студенттердің желілік қоғамдағы әлеуметтік-мәдени өзара әрекетін көрсететін кең ауқымды интеллектуалдық дағдыларды дамытуды көздейді [2]. Бұл бағдарламалық өнімдерді тиімді өңдеу қабілетін ғана емес, сонымен қатар цифрлық ортада өзін көрсете білу, онлайн тұлғаны қалыптастыру және цифрлық әлемге белсенді, саналы түрде қатысуды қамтиды.

Коммуникативті әдістермен қатар цифрландыруды қолдану маңызды. Жақында цифрлық технологияның дамуына байланысты шет тілдерін оқытуда жаңа тенденциялар пайда болды. Соңғы кездері тілдің әртүрлі аспектілерін (лексика, грамматика) ассимиляциялаудан шет тілін өмірде белсенді қолдануға көшу байқалады. Шет тілі, бір жағынан, ақпарат алудың кәсіби немесе басқа құралына, екінші жағынан, қарым-қатынас құралына айналуға.

Ағылшын тілін оқытудағы цифрландыру концептуалды жүйені ұйымдастыруға байланысты тілдік фактілерді талдауды көздейді. Тілдік құрылымдар адамның дүние туралы жалпы білімінің, оның цифрлық ортамен өзара әрекеттесудегі жинақталған тәжірибесінің призмасы арқылы түрленеді. Ағылшын тілін үйрену психологиялық, коммуникативті, когнитивті және мәдени факторларға тығыз тәуелділік жүйесінде қарастырылады.

Оқыту әдістемесін жақтаушылардың пікірінше, лингвистикалық талдау тек цифрлық технологияларды ғана емес, сонымен қатар сәйкес цифрлық құзыреттілікті талап ететін психикалық процестерді де ескеруі керек. Бұл ретте тыңдаушы үшін цифрлық құзыреттіліктің негізгі құрамдас бөліктерін, техникалық аспектілерін анықтауға, сипаттауға және түсіндіруге үлкен мән беріледі.

Материалдар мен әдістер. Бүгінгі таңда, әсіресе жаһандық компьютерлендіру мен цифрландырудың қарқынды қарқыны жағдайында халықтың цифрлық құзыреттілігін арттырудың өзекті қажеттілігі туындап отыр. Қазақстанда цифрлық дағдылар мен қабілеттер қазіргі заман талабынан, әсіресе интернетті белсенді пайдаланушы студенттер арасында артта қалды. Білім беруді цифрландыру жағдайында ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалануға арналған отандық және шетелдік педагогикадағы заманауи ғылыми дереккөздерге шолу цифрлық құзыреттілік немесе цифрлық сауаттылық ұғымының маңыздылығына тоқталады.

21 ғасырдың басындағы ғалымдар Интернеттің дамуына реакция жасай отырып, цифрлық құзыреттілікті когнитивтік, әлеуметтік және техникалық аспектілерді қамтитын күрделі жүйе ретінде анықтайды. Цифрлық құзыреттілік цифрлық технологияны меңгеру ретінде ғана емес, сонымен қатар цифрлық ортада табысты қызмет ету, қызметтің жаңа формалары мен мәдени тәжірибелерді түсіну қабілеті ретінде қарастырылады.

Цифрлық құзыреттілік интернетті тек технология ретінде ғана емес, мәдени тәжірибелер мен құбылыстарды байытатын орта ретінде де қарастырудың маңыздылығын атап көрсетеді. Білім беру саласында цифрлық медиа платформалар, мәтіндер мен

технологиялар студенттерге заманауи оқыту әдістерін жеңілдететін маңыздылыққа ие болуда [3].

Ж.Ахметованың айтуынша, білім беруді табысты түрлендіру үшін оқу материалдарын цифрландыру жеткіліксіз [4]. Бұл өзгерістер студенттерге нақты пайда әкелетін болса, білім беруді дамытудың бастапқы нүктесі ретінде жаңа медианы пайдалану маңызды. Оқу курстарының мазмұны мен құрылымындағы инновациялық өзгерістер, жоғары оқу орындарындағы ұйымдастырушылық өзгерістер студенттер үшін пайдалылығын арттыруға бағытталуы керек. Бұл тәсіл студенттердің айналасында шоғырланған және оларды желілік әлеуметтік кеңістікке қамтитын педагогикалық әдістерге мүмкіндік береді.

Цифрлық технологиялар курсы уақыт шындығына жауап беретін және осы талаптарға сәйкес үнемі өзгеріп отыратын цифрлық ақпарат және электрондық қауіпсіздік саласындағы мета-пәндік білім беру нәтижелерінің кең ауқымын қалыптастыруға жауапты. Бірақ, өкінішке орай, білім алушының цифрлық құзыреттілігін қалыптастыру туралы айтатын болсақ, цифрлық технологияларда қалыптасқан оқу-әдістемелік кешендер оның барлық құрамдастарын толық көрсете алмайды. Солдатова Г.У., Зотова Е.Ю., Лебешева М.А., Шляпников В.Н. «студенттердің білім беру ресурстарына кеңірек және жан-жақты қол жеткізу үшін цифрлық технологиялар арсеналын пайдалануға деген ұмтылысын қанағаттандыру, олардың ақпараттық және электронды қауіпсіздігін қамтамасыз ету бірінші кезектегі міндет болуы тиіс» деп атап көрсетті [5, 51 б.].

Сонымен қатар, «Интернетті және оны пайдалануға негізделген технологияларды пайдалану оқу үдерісіне оқытудың белсенді әдістерін енгізудің қуатты құралы болып табылады. Олар оқу процесінің интерактивтілігін күшейтуге, танымдық іс-әрекетті белсендіруге, оқу үрдісіне бейімделуге мүмкіндік береді [6, б. 2].

Цифрлық курс мазмұнын жалпы жаңарту цифрлық кеңістікте еркін және қауіпсіз навигацияны қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады. Білім алушылардың цифрлық құзыреттілігін дамытуға бағытталған цифрлық технологиялар бойынша білім беру бағдарламаларын кеңейту «Цифрлық ортадағы цифрлық құзыреттілік негіздері» электрондық білім беру ресурсын білім беру жүйесіне стратегиялық интеграциялаудың арқасында мүмкін болды.

Сонымен қатар, цифрлық технологиялар арқылы электрондық білім беру ресурстарының материалдарын белсенді пайдалана отырып, болашақ ағылшын тілі мұғалімдерінің өзіндік жұмысын ұйымдастыру әдістемесін қайта қарау маңызды бағыт болды. Бұл міндет цифрлық технологиялардың қарқынды өзгеру қарқынын ескере отырып, әсіресе өзекті болып табылады, бұл өз кезегінде цифрлық технологиялар пәні мазмұнының тұрақты эволюциясында көрінеді.

Интернетте қауіпсіз жұмыс істеу және қабылданған әрекеттерге жауапты болу құзыреті тұрғысынан студенттер мен техниктер арасындағы «цифрлық өзара әрекеттесу» өте жоғары деп танылуы керек. Өскелең ұрпақ арасында цифрлық технологияларды кеңінен қолдану мен олардың қазіргі заманғы онлайн-кеңістікте қауіпсіз және тиімді шарлауына кедергі болатын нақты цифрлық құзыреттілігі арасында диспропорция бар [7, б. 77].

Цифрлық тәуелсіздік цифрлық теңсіздіктің бар және жоқтығын ашып, цифрлық ортаға бейімделуге қабілетті және қабілетсіз адамдар арасындағы айырмашылықтарды көрсетеді. Халықаралық ғалымдар студенттер мен жас мамандардың электрондық қауіпсіздік деңгейін зерттейтін зерттеулер жүргізеді. Цифрлық ортаға қол жетімділіктің болмауы немесе шектеулі болуы цифрлық қауіпсіздікке қиындық тудырады және компьютерлік сауаттылықтың төмендеуіне әкелуі мүмкін. Нәтижесінде цифрлық ортаға және цифрлық интеллектке қол жеткізе алатын студенттер киберқауіпсіздікке жақсырақ дайындалуы мүмкін және мұндай қолжетімділік шектеулі [8, 90 б.].

Бүгінгі ұрпақ «цифрлық білім беру», «цифрлық ұрпақ» т.б. ғаламтор үстемдік еткен әлемде өскен жастарды желі кеңістігінің жаңа мүмкіндіктері мен қауіп-қатерімен одан әрі таныстыру қажет. Студенттерге ақпараттық қажеттіліктерін қанағаттандыру және желілік

ортаның нормаларын жақсырақ түсіну үшін қосымша цифрлық құзыреттілік қажет. Цифрлық құзыреттілік 21 ғасырда кез келген лауазымға сұранысқа ие негізгі дағдылар тізімінде бірінші орында тұр. Дж.Брикстонның пікірінше, цифрлық құзыреттілік оқу қабілеті сияқты сұранысқа ие екендігі атап өтілген.

Цифрлық құзыреттілік бірнеше маңызды аспектілерді қамтиды:

Компьютерлік құралдармен және бағдарламалық өнімдермен тиімді өзара әрекеттесу қабілеті, оның ішінде компьютерлік ресурстарды сауатты пайдалану.

Ұсынылған ақпаратты іздеу, талдау және сыни тұрғыдан бағалау қабілетін қамтитын ақпараттық сауаттылық.

Сандық кеңістікте әлеуметтік өзара әрекеттесу қабілеті, соның ішінде әлеуметтік медианы тиімді пайдалану дағдылары.

Цифрлық технологияларды пайдаланудың негізгі принциптері мен ережелерін білуге негізделген цифрлық ортадағы қауіпсіздік негіздері мен этикалық стандарттарды түсіну. Цифрлық құзыреттіліктің негізгі элементтерін қорытындылай келе, цифрлық құзыреттілік кең мағынада мақсатқа жету үшін цифрлық құралдарды өнімді пайдалану мүмкіндігі деп айта аламыз.

Нәтижелер және талқылау. Зияткерлік мүмкіндіктер цифрлық әлемге сәтті бейімделу үшін қажетті жеке, техникалық және интеллектуальды дағдыларды біріктіреді. «Цифрлық құзыреттілік» ұғымында семантикалық сәйкестіктерге «компьютерлік және ақпараттық сауаттылық», сондай-ақ жалпы АКТ құзыреттілігі кіреді. Дегенмен, авторлардың ұсынысы – бұл терминдердің аражігін ажырату.

Цифрлық құзыреттілік – өмірдің әртүрлі салаларында сенімді, тиімді, маңызды ақпаратты пайдалануға және цифрлық технологияларды іске қосуға дайындығы мен қабілеті. Бұл техникалық және технологиялық мүмкіндіктерді, сондай-ақ әлеуметтік және гуманитарлық дағдыларды қамтиды. Цифрлық құзыреттіліктің негізгі бағыттары «техникалық және технологиялық мүмкіндіктер (утилитарлық, прагматикалық, аспаптық құзыреттер), медиамәтіндерді жасау және бағалау, оларды интерпретациялау, интернетте коммуникация, техникалық және технологиялық тәуекелдер (Интернет қауіпсіздігі), сондай-ақ әлеуметтік - психологиялық тәуекелдер (цифрлық ортада жұмыс істеудің әлеуметтік, этикалық, психологиялық аспектілері)» [9, б. 92].

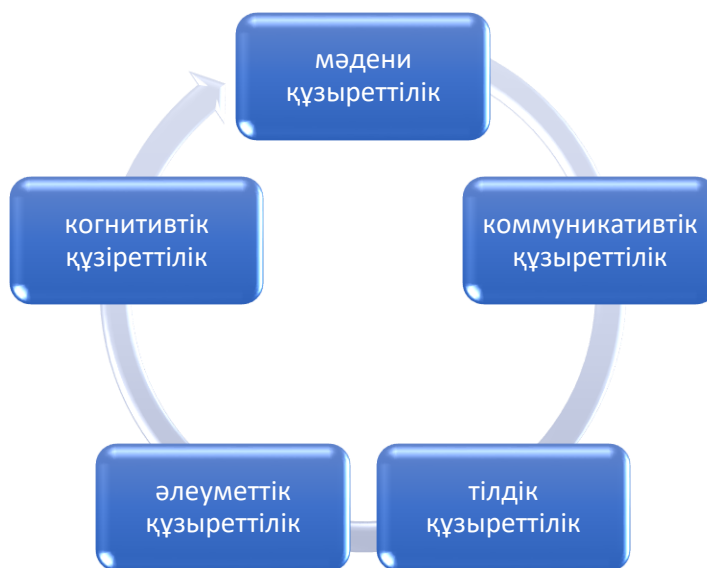
Цифрлық құзыреттілікті құрылымдау оның қалыптасуын бақылау үшін негіз бола алады. «Интернет мәдениеті» мен «интернет сауаттылығының» пайда болуы, сондай-ақ Интернеттің кең таралуына байланысты «электрондық мәдениет» немесе «цифрлық мәдениет» жаңа термині атап өтілді.

Электрондық құралдарды мінсіз пайдалануға бағытталған цифрлық құзыреттілік тестілері цифрлық әлемде тиімді жұмыс істеу үшін білім мен дағдыларды дамытады. Көптеген ғалымдар сонымен қатар цифрлық құзыретті Интернет қауіпсіздігі мәселелеріне қатысты АКТ құзыреттілігінің құрамдас бөлігі ретінде қарастырады.

Тәжірибе көрсеткендей, әрбір жаңа Интернет пайдаланушысы өз тәуекелімен әрекет ететін өзін-өзі үйрететін адам. Мұндай пайдаланушылардың әрекеттері көбінесе төмен цифрлық құзыреттілікпен анықталады және жеке құндылықтарға, білімге, мәдени үлгілерге, әлеуметтік тенденцияларға және сұраныстарға байланысты өзгеруі мүмкін. Шетелдік зерттеушілердің цифрлық құзыреттілік туралы заманауи түсінігі цифрлық технологияларға экологиялық көзқарасты адам үшін ерекше орта ретінде қамтиды. Бұл сонымен қатар цифрлық ортада пайдаланушының жауапкершілігін сақтауды білдіреді.

Цифрлық құзыреттілік дағдылардың үш түрін дамытудың маңыздылығын атап көрсетеді: компьютерлермен және желілік құрылғылармен өзара әрекеттесу, сандық артефактілерді жасау; мазмұнды бағдарламалық қамтамасыз етумен өзара әрекеттесу; онлайн немесе офлайн цифрлық орталарды дамытуды қоса, жан-жақты цифрлық дағдылар.

1-суретте көрсетілгендей, бес негізгі құрамдас бөлік (мәдени, когнитивтік, конструктивті (құрылымдық), коммуникативті, сондай-ақ сенімді пайдалану немесе шығармашылық) адамның «цифрлық» және әртүрлі үлгілердің болуымен жоғары сапалы өзара әрекеттесуінің негізі ретінде анықталған. Бүгінде адамдар ақпараттық контенттің көшкініне түсуде. Ақпаратпен қаныққан кезде оның мазмұнын тез және саналы түрде өңдеу, талдау және түсіну әрқашан мүмкін бола бермейді. Қазіргі тұлғаның негізгі құзыреттерінің бірі – ақпаратты сыни тұрғыдан ойлау және бағалау қабілеті. Осыған байланысты цифрлық құзыреттілік «ақпараттың үлкен ағындарымен жұмыс істеу және сыни ойлауды дамыту ғана емес, сонымен қатар семантикалық жүйелермен жұмыс істеу, интерпретациялау, бағалау, сырттан алынған ақпараттың сенімділігі мен сапасын анықтау қабілеті» [10, б. 89].

Сурет 1- Цифрлық құзыреттіліктің ішкі компоненттері

Цифрлық құзыреттілікті дамыту тенденциясын қолдау үшін бүгінгі таңда көптеген тақырыптық ақпараттық порталдар пайда болды, кейбір ірі интернет-компаниялар бұқараға жаһандық кеңістіктегі ақпараттық қауіпсіздік негіздерін, қолжетімді тілде ұйымдастырудың дұрыс жолдарын жеткізуге тырысуда.

Жалпы, цифрлық технологиялар білім беру жүйесін жан-жақты байытады және ақпарат пен ресурстардың үлкен көлеміне қолжетімділікті ұсынады. Зерттеулер көрсеткендей, студенттердің цифрлық құзыреттілігін қалыптастыру мәселесі өте маңызды. Цифрлық технологиялар курсына студенттердің интеллектуалдық және цифрлық құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған материалдар жетіспейді. Сондай-ақ, цифрлық технологиялардағы оқу-әдістемелік кешендердің мазмұнын интеллектуалдық құрылымның ішкі құрамдас бөліктеріне сәйкес реттеу қажет деген қорытындыға келдік.

Ұсынылған компоненттердің әрқайсысын келесі 1-кестеде қарастырамыз.

№	Когнитивтік құзыреттіліктің ішкі компоненттері	Мазмұны
1	Когнитивтік құзыреттіліктің ішкі компоненттері	Негізгі компьютерлік сауаттылық тұжырымдамаларын түсінуді және АТ дағдыларын меңгеруді қолдайтын ішкі компоненттер. Осы құрамдас бөліктердің ішінде браузерді теңшеу, профильдерді басқару, цифрлық

- платформалардағы хэш-тегтерді меңгеру, жалпы хабардарлықты арттыру және цифрлық құрылғыларды, бағдарламалық платформаларды және интерфейстерді тиімді пайдалануды үйрену сияқты жалпы функциялар маңызды.
- 2 Мәдени құзыреттілік Желідегі мәдениетті және негізгі интернет артефактілерін (мысалы, смайликтер, анимациялық GIF файлдары және т.б.) түсіну цифрлық құзыреттіліктің маңызды аспектілері болып табылады. Бұған цифрлық ортаның тарихын, тілін, әдет-ғұрыптары мен құндылықтарын білу, сондай-ақ құпиялылық пен деректер қауіпсіздігі принциптерін құрметтеу кіреді. Цифрлық медианы жеке және кәсіби пайдалану арасындағы айырмашылықтарды түсіну де цифрлық құзыреттілікке жатады.
 - 3 Әлеуметтік құзыреттілік Цифрлық ортада контентті дұрыс пайдалану шарттарын, әлеуметтік нормаларды, авторлық құқықты қорғауды білу.
 - 4 Коммуникативтік құзыреттілік Цифрлық ортадағы қарым-қатынас мүмкіндіктерін білу, цифрлық кеңістіктегі «тұлға», «сенім», «ақпарат алмасу», «әсер ету» ұғымдарының ерекшеліктерін түсінуді қамтиды.
 - 5 Тілдік құзыреттілік Лингвистикалық құзыреттілік цифрлық құзыреттіліктің бір бөлігі ретінде цифрлық кеңістіктегі шығармашылықтың құндылығын, желілік құралдар мен орталарды пайдаланудың жаңа тәсілдерін дамытуды, цифрлық технологияларды пайдалана отырып, жаңа білімдерді құруды көрсетеді. Сандық мазмұнды, құралдарды және бағдарламаларды бағалау үшін аналитикалық дағдыларды пайдалану және цифрлық құзыреттіліктің маңызды құрамдастарын сипаттау үшін сенімді көздерді таңдау.

Талдауға сәйкес, цифрлық құзыреттілік қазіргі әлемдегі ең маңызды дағдылардың бірі болып табылады [11]. Цифрлық құзыреттілік білім мен дағдыларды ғана емес, сонымен қатар тағы бір маңызды құрамдас бөлікті қамтиды: адамның цифрлық әлемнің азаматы ретіндегі жауапкершілігін дамытуға қалыптастырады. Осыған орай, цифрлық технологиялар мұғалімінің міндеті – оқушылардың сандық құзыреттілігін табысты дамыту үшін барлық жағдайды жасау.

Қорытынды. Педагогикалық тәжірибеде цифрлық білім беру ортасын құру және пайдалану тенденциясын ескере отырып, студенттердің цифрлық құзыреттілік деңгейін арттыруға бағытталған цифрлық технологиялар курсының мазмұнын толықтыру үлгісін ұсыну болды. Қойылған мақсатқа сәйкес білім алушылардың цифрлық құзыреттілігін қалыптастыруға қажетті қосалқы құрамдас бөліктер мен модель таңдалып, электрондық цифрлық білім беру ресурсының теориялық негіздері мен алғышарттарын анықтауға негіз болды.

Қазіргі цифрлық технология бағдарламалары цифрлық құзыреттілікті дамытудың барлық аспектілерін көрсете алмайды. Цифрлық технологияларды оқып-үйрену кезінде оқу процесінің тұтастығын және оны қалыптастырудың үздіксіздігін қамтамасыз ету үшін болашақ ағылшын тілі мұғалімдерінің цифрлық құзыреттілігін мақсатты түрде дамыту мақсатында өз жұмысын ұйымдастыру процесінде электрондық білім беру ресурсын құру қажет.

ӘДЕБИЕТТЕР

1. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 12 желтоқсандағы № 827 қаулысымен бекітілген «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы [Электрондық ресурс]: – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P1700000827>
2. **Бороненко Т.А., Кайсина А.В., Федотова В.С.** Развитие интеллектуальных способностей студентов в условиях создания цифровой образовательной среды// Перспективы науки и образования. –2019. – 2 (38).С. 167-193. [Электрондық ресурс].
3. **Ахметова Ж.** Подготовка учителя информатики к организации учебно-исследовательской деятельности студентов в условиях цифровизации образования//Сборник материалов Республиканской научно-практической конференции. Кафедра информатики и прикладной математики. – Алматы, 2020 – С. 17-22. [Электрондық ресурс].
4. **Солдатова, Г.У.** Цифровая компетентность подростков и родителей. Результаты всероссийского исследования [Текст]. - М.: Фонд Развития Интернет. – 2013. – 144 с.
5. **Сағалиева Ж.К және т.б.** Білім беру кеңістігіндегі цифрлық педагогика: Оқу құралы. – Алматы: Бастау, 2020. – 366 б. [Электрондық ресурс].
6. **Ломаско, П.С.** Основополагающие принципы формирования профессиональной ИКТ-компетентности педагогических кадров в условиях смарт-образования [Текст]. // Вестник ТГПУ. – 2015. – № 7 (160). – 78-84 с.
7. **Назаров, В.Л.** Шоковая цифровизация образования: восприятие участников образовательного процесса [Текст]. // Образование и наука. – 2021. – № 23(1). – 4 с.
8. **Петрова, В.С., Щербик, Е.Е.** Измерение уровня сформированности цифровых компетенций [Текст]. – 2018. – № 5(3). – 237-244 с.
9. **Блинов, В.И.** Проект дидактической концепции цифрового профессионального образования и обучения [Текст]. М.: Издательство «Перо». – 2019. – 45 с.
10. **Гришаева Е.Б., Свиридон. Р.А.** Английский язык: межкультурная коммуникация. – Красноярск: ИПК СФУ, 2008. – 93 с. https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Linguist/Ter/_Index.php [Электронный ресурс].
11. **Makiabadi, H. & Abdi, S.** Learning English listening and speaking through BBC VOA. Teaching English with Technology [Text]. – 19(2). – 2019. – 108 p

REFERENCES

1. Qazaqstan Respublikasy Ükimetiniñ 2017 jylǵy 12 jeltocqandaǵy № 827 qaulysymen bекitilgen «Sifrlыq Qazaqstan» memlekettik baǵdarlamasy [State program «Digital Kazakhstan» approved by the Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan dated December 12, 2017 No. 827] [Electronic resource]: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P17000008272>.
2. **Boronenko, T.A., Kaisina, A.V., Fedotova, V.S.** Razvitiе intellektуalnyh sposobnostei stýdentov v ýsloviyah sozdaniya tsifrovoi obrazovatelnoi sredy [Development of intellectual abilities of students in the conditions of creation of a digital educational environment] // Perspectives of science and education. No. 2 (38). -2019- S. 167-193. [Electronic resource]
3. **Ahmetova J.** Podgotovka uchitelä informatiki k organizasii uchebno-issledovatel'skoi deiatelnosti studentov v usloviyah sifrovizatsii obrazovaniya [Preparation of the nchitel inform for the organosii of the medical and research activities of students in the case of the sifrovii education]//Sbornik materialov Respublikanskoi nauchno-prakticheskoi konferensii. Kafedra informatiki i prikladnoi matematiki. – Almaty, 2020 – S. 17-22. [Electronic resource]

4. **Soldatova, G.U.** Sifrovaia kompetentnöst podroستkov i roditelei. Rezültaty vsereossiskogo issledovaniia [Digital competence of teenagers and parents. Results of the All-Russian study][Text]. - M.: Internet Development Fund.– 2013. – 144 p.
5. **Sagalieva J.K jäne t.b.** Bilim beru keñistigindegi sifrlıyq pedagogika [Digital pedagogy in education]: Study guide. [Electronic resource].– Almaty: Bastau, 2020. – 366 p.
6. **Lomasko, P.S.** Osnovopolagaiuşie prinsipy formirovaniia profesionälnoi İKT-kompetentnosti pedagogicheskikh kadrov v usloviah smart-obrazovaniia [The fundamental principles of the formation of professional ICT competence of teaching staff in the conditions of smart education [Text]. // Vestnik TGPU. – 2015. – № 7 (160). – 78-84 p.
7. **Nazarov, V.L.** Şokovaia sifrovizasiia obrazovaniia: vospriatie uchastnikov obrazovatel'nogo prosesa [Shock digitalization of education: perception of participants in the educational process] [Text]. // Education and science.– 2021. – № 23(1). – 4 p.
8. **Petrova, V.S., Şerbik, E.E.** İzmerenie urovnä sformirovannosti sifrovıykh kompetensi [Measuring the level of formation of digital competencies][Text]. – 2018. – № 5(3). – 237-244 p.
9. **Blinov, V.İ.** Proekt didakticheskoi konsepsii sifrovogo profesionäl'nogo obrazovaniia i obuchenii [Draft didactic concept of digital vocational education and training][Text]. M.: Exegesis «Pero». – 2019. – 45 p.
10. **Grişaeva E.B., Sviridon. R.A.** Angliiskii yazyk: mejkulturnaya kommunikatsiia [English language: intercultural communication]. - Krasnoyarsk: IPC SFU, 2008. - 93 p. https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Linguist/Ter/_Index.php [Electronic resource].
11. **Makiabadi, H. & Abdi, S.** Learning English listening and speaking through BBC VOA. Teaching English with Technology [Text]. – 19(2). – 2019. – 108 p

E. Tөrexan¹, Г.О. Сейдалиева²

^{1,2}Казахский Национальный педагогический университет имени Абая,
Республика Казахстан, г.Алматы.

ОСНОВНЫЕ ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Аннотация. В статье рассматриваются основные факторы, влияющих на развитие цифровой компетентности будущих учителей английского языка. Авторы подчеркивают, что цифровая компетентность играет важную роль в профессиональной подготовке учителей этого предмета. Поскольку английский является одним из самых распространенных и востребованных иностранных языков, преподаватели имеют уникальную возможность развивать у своих учеников навыки общения и межкультурного общения. Однако с ростом роли цифровой среды и онлайн-коммуникаций меняется и деятельность учителя английского языка.

Для обеспечения целостности образовательного процесса и его успешной адаптации к цифровой эпохе необходимо будет создать электронный образовательный ресурс, который будет способствовать целенаправленному развитию цифровых компетенций будущих учителей английского языка. В статье основное внимание уделяется тому, как использование цифровых технологий может повысить качество преподавания языка и эффективность образовательного процесса. В ходе исследования делается вывод о необходимости развития цифровой компетентности учителей английского языка для успешной подготовки студентов к современному цифровому обществу. Это, в свою очередь, обеспечивает эффективное овладение студентами языковыми навыками. Таким образом, статья предлагает углубленный анализ важности формирования цифровой компетентности будущих учителей английского языка и предлагает методы для достижения этой цели в современном образовательном контексте.

Ключевые слова: цифровая компетентность, английский язык, образование, Электронный ресурс, цифровизация.

E. Torekhan¹, G.O. Seydalieva²

^{1,2}Kazakh National Pedagogical University named after Abay,
Republic of Kazakhstan, Almaty.

KEY ELEMENTS SHAPING THE DIGITAL PROFICIENCY OF PROSPECTIVE ENGLISH EDUCATORS

Article. This article delves into the essential factors influencing the cultivation of digital competence among prospective English educators. The authors underscore the pivotal role of digital competence in the professional training of teachers specializing in this discipline. Given the widespread demand for English as a foreign language, teachers possess a unique opportunity to foster communication and intercultural skills in their students. Nevertheless, as the digital landscape and online communication continue to evolve, the responsibilities of English teachers are also undergoing a transformation.

To ensure the coherence of the educational process and its seamless adaptation to the digital era, the creation of an electronic educational resource becomes imperative. This resource would facilitate the targeted development of digital competencies among future English teachers. The article places emphasis on how the integration of digital technologies can elevate the quality of language teaching and enhance the overall effectiveness of the educational process. Through the course of the study, the authors draw conclusions regarding the imperative to nurture the digital competence of English language teachers, ultimately preparing students for seamless integration into a contemporary digital society. This, in turn, guarantees the efficient acquisition of language skills by students. Consequently, the article provides a comprehensive analysis of the significance of instilling digital competence in future English teachers, offering methodologies to achieve this objective within the framework of modern education.

Key words: digital competence, English language, education, electronic resource, digitalization.